

स्वतस् *ind.* 1 Of oneself, by oneself (used reflexively).
-2 From oneself. -3 Out of own estate; दातव्यं बान्धवै-
स्तस्यात् प्रविभक्तैरपि स्वतः Ms. 8. 166. -**Comp.** -**प्रमाणम्**,
-**सिद्ध** *a.* self-evident, self-proved, axiomatic.

स्वता Ownership.

स्वत्वम् 1 Self-existence. -2 Ownership, proprietary
right. -**Comp.** -**निवृत्तिः**, -**हानिः** loss of proprietary
right. -**बोधनम्** proof of ownership. -**हेतुः** cause of
proprietary right.

स्वं (क्) ग् 1 P. (स्व-क-गति) To go, move.

स्वच्छ *a.* [सुष्ठु अच्छः प्रा०] 1 Very clear or transpa-
rent, pure, bright, pellucid; स्वच्छस्फटिक, स्वच्छमुक्ताफलम्
&c. -2 White. -3 Beautiful. -4 Healthy. -**च्छः** 1 A
crystal. -2 The jujube tree. -**च्छा** White Dūrvā grass.
-**च्छम्** 1 A pearl. -2 Pure chalk. -3 An alloy of sil-
ver and gold. -**Comp.** -**पत्रम्** talc. -**मणिः** a crystal.
-**वालुकम्** pure chalk.

स्वच्छता 1 Perfect clearness. -2 Purity. -3 Trans-
parency.

स्वञ्ज 1 Ā. (स्वजते; the स् being changed to ष् after
prepositions ending in इ or उ) 1 To embrace, clasp;
क्याचिदाचुम्ब्य चिराय सस्वजे Bv. 2. 178; पर्यश्रुरस्वजत मूर्धनि
चोपजप्रौ R. 13. 70. -2 To encircle, twist round.

स्वङ्गः An embrace.

स्वञ्जनम् The act of embracing, an embrace.

स्वद् 10 U. (स्व-स्वा-ठयति-ते) 1 To go. -2 To finish.

स्वतन्त्रता 1 Independence, freedom. -2 Originality.
-3 Wilfulness.

स्वद् I. 1 Ā. (स्वदते, स्वदित) 1 To be liked, be
sweet, be pleasant to the taste (with dat. of person);
यज्ञदत्ताय स्वदतेऽपूपः Kāsikā; अपां हि तृप्ताय न वारिधारा स्वादुः
सुगंधिः स्वदते तुषारा N. 3. 93; सस्वदे मुखसुरं प्रमदाभ्यः Śi. 10.
23. -2 To taste, relish, eat. -3 To please. -4 To
sweeten. -II. 10 U. or *Caus.* (स्वादयति-ते) 1 To cause
to taste or eat. -2 To taste. -3 To sweeten.

स्वदनम् Tasting, eating.

स्वदित *p. p.* Tasted, eaten. -**तम्** An exclamation
meaning 'may it be well tasted or relished', uttered
at a Śraddha ceremony after the presentation of rice-
balls or oblations of food to the Manes; पृष्ट्वा स्वदितमित्येवं
तृप्तानाचामयेत्ततः Ms. 3. 251, 254.

स्वधा [स्वद्-धा-पृषो-दस्य धः] 1 One's own nature or
determination, spontaneity. -2 One's own will or plea-
sure. -3 The oblation of food offered to the Pitris or
Manes of deceased ancestors; स्वधासंप्रहृतत्पराः R. 1. 66;
Ms. 9. 142; Y. 1. 102. -4 The food offered to the

Manes personified. -5 Food or oblation in general. -6
One's own portion or share. -7 A Śraddha or funeral
ceremony; Ms. 2. 142. -8 N. of Māyā or illusion.
-*ind.* An exclamation uttered on offering an oblation
to the Manes (with dat.); पितृभ्यः स्वधा Sk. -**Comp.**
-**कर** *a.* offering oblations to the Pitris; यदपत्यं भवेदस्यां
तन्मम स्यात् स्वधाकरम् Ms. 9. 127. -**कारः** the exclamation
Svadhā; पूतं हि तद्गृहं यत्र स्वधाकारः प्रवर्तते. -**निनयनम्** a
formula or sacred text used in making the oblations
to the Pitris; नाभिव्याहारयेद्ब्रह्म स्वधानिनयनादते Ms. 2. 172.
-**प्रियः** 1 Agni or fire. -2 black sesamum. -**भुज्** *m.*
1 a deceased or deified ancestor. -2 a god, deity.

स्वधितिः *m., f.*, **स्वधिति** An axe; सूदा महानसं नीत्वाऽ-
वयन्स्वधितिनाद्भुतम् Bhāg. 10. 55. 5. -**Comp.** -**हेतिकः** a
soldier armed with an axe.

स्वधीतिः A good reciter (of the Veda); a Brahma-
chārin; सिंघिः स्वधीतिः सुतपा लोकाञ्जयति यावतः Mb. 12.
71. 30.

स्वन् 1 P. (स्वनति) 1 To sound, make a noise; पूर्णाः
पेराश्च सस्वनुः Bk. 14. 3; वेणवः कीचकास्ते स्युर्ये स्वनन्त्यनिर्लोदताः
Bk. -2 To hum (as a bee); रहस्याख्यायीव स्वनसि मृदु
कर्णान्तिकचरः Ś. 1. 24. -3 To sing. -*Caus.* (स्वनयति-ते)
1 To cause to resound. -2 To sound. -3 To adorn
(स्वानयति in this sense).

स्वनः [स्वन्-अप्] Sound, noise; शिवाघोरस्वनां पश्चाद्
बुबुधे विहृतेति ताम् R. 12. 39; शङ्खस्वनः &c. -**Comp.** -**चक्रः**
a manner of coitus. -**उत्साहः** a rhinoceros.

स्वनिः 1 Sound, noise. -2 Fire.

स्वानिक *a.* Sounding; as in पाणिस्वानिकः 'one who
claps his hands'.

स्वनित *a.* [स्वन्-कर्तरि क्] Sounded, sounding, mak-
ing a noise. -**तम्** 1 The noise of thunder, thunderclap;
cf. स्तनित. -2 Noise, sound (in general).

स्वप् 2 P. (स्वपिति, सुप्त; *pass.* सुप्यते; *desid.* सुप्सति)
(rarely 1 U. स्वपति-ते) 1 To sleep, fall asleep, go to
sleep; असञ्जातकिणस्कन्धः सुखं स्वपिति गौर्गडिः K. P. 10; इतः
स्वपिति केशवः Bh. 2. 76. -2 To recline, repose, lie down,
rest. -3 To be absorbed in; स्वापं वाञ्छसि चेन्निरगलसुखे चेतः
सखे सुप्यताम् Bv. 4. 19. -*Caus.* (स्वापयति-ते) To cause
to sleep, rock to sleep. -With अव, नि, प्र, or सम् to sleep,
lie down; प्रसुप्तलक्षणः Mā. 7; वीज्यते स हि संसुप्तः Ku. 2.
42; तत् प्रसुप्तभुजगेन्द्रभीषणं वीक्ष्य दाशरथिराददे धनुः R. 11. 44.

स्वपनम् 1 Sleeping, dreaming, sleep. -2 Numbness
(of the skin); Susr.

स्वप्नः [स्वप्-भावे नक्] 1 Sleeping, sleep; अकाले बोधितो
भ्रात्रा प्रियस्वप्नो वृथा भवान् R. 12. 81; 7. 61; 12. 70; Ku.
2. 8. -2 A dream, dreaming; स्वप्नेन्द्रजालसदृशः खलु जीवलोकः
Śānti. 2. 2; स्वप्नो नु माया नु मतिभ्रमो नु Ś. 6. 10; R. 10. 60.